

Ο ΚΑΪΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ο Ροβέρτος στάθηκε μια στιγμή κάτω από την πόλη του ναού και κούταξε την 'Ισαβέλλα, που άπομακρυνόταν. "Επειτα κατέβηκε κι' αυτός τα δύο σκαλοπάτια και βρήκε στην πλατεία. "Άκουσε τότε μία φωνή να τόν φωνάζει: «Ροβέρτε!»

"Ψώσω το κεφάλι του και είδε τόν εξαδέλφου του αθώα Τρεμάο, ο οποίος πηγαίνει στο προσευτήριο.

Ο Ροβέρτος διευθύνθηκε προς αυτόν, χωρίς καμιά βία. Ο Ιερέυς τού έσφιξε τó χέρι, τó κράτησε μιά στιγμή μέσα στο δικό του και τού είπε :

— Έλα μαζί μου! Θέλω νά σοῦ μιλήσω!...

— Πρέπει νά έπιστρέψω στο σπίτι. Είναι άργά...

— Όχι, έλα!

Ο Ροβέρτος τόν άκολουθησε χωρίς ν' αντίσταθι περισσότερο. Μπήκε μαζί του μέσα τó προσευτήριο που ó ήλιος, βασιλεύοντας, τó πλημμύριζε από φώς. Κι' έκει είπε γρήγορα-γρήγορα στον αθώα :

— Βλέπω από τó ύψος σου ότι ξέρεις τά πάντα... Μά μη ζητάς νά με άποτρέψης απ' αυτό τó γάμο... Ξέρω τί κάνω... Ξέρω αυτή πού θά πάρω γυναίκα μου...

Και, λέγοντας τά λόγια αυτά, άνόρθωσε τó λεπτό του άνστημα, με τήν σκοτεινή πρόβει νά έπιβληθι στον αθώα και νά τόν κάνη νά σχηματίση τήν πεποιθησι ότι όλες ή παρατηρήσεις του θά πηγαίαν χαμένες.

Ο αθώας, με μιά ζωηρή κίνησι, πέραζε τó καπέλλο του έπάνω στο τραπέζι και στάθηκε άπέναντι στο Ροβέρτο, σταυρώνοντας τά χέρια του.

— Ά! είπες πώς τήν ξέρεις τήν νηυστή σου... "Ε, λοιπόν, άγαπητέ μου, έγω τήν είδα, δυό φορές μόνο, ούτε πέντε λεπτά, όταν έπηγα στο «Σπίτι με τίς Παοχαλιές», για νά δω τήν άρρωστη γυναίκα τού θυρωρού, δέν τής είπα ούτε όσα λέξεις και όμως, μπορώ νά σοῦ πώ, ότι δέν τήν ξέρω καλύτερα από σένα...

— Θα σοῦ έπιτρέψης νά σοῦ πώ ότι αυτό πού λές είναι πολύ ύπερβολικό...

— Όχι, γιατί έγω μεγαλύτερη πείρα από τή δική σου, Ροβέρτε, αυτή ή νέα δέν είναι κατωμένη για σένα... Εύχαριστείσαι με τήν ιδέα πώς θά τήν κάνης καλή χριστιανή... Μά τί νά σοῦ πώ : Αυτό του είδους ό γάμοι είναι έξαιρετικά επικίνδυνα...

— Πώς μιλάς έτσι, αφού έχεις μπροστά σου τó παράδειγμα του ντε Φόρξ ; Κι' ή κόμησα ντε Φόρξ, πριν παντρευθι, δέν ήταν χριστιανή!...

— Ω! Ο κόμης είναι άλλο πράγμα... Μή σοῦ κατοφανή άν σοῦ πώ ότι δέν έχεις τή δύναμι τού χαρακτήρος του και τήν έπιβολή του... Μέσα σε σένα υπάρχει κάποια άδυναμια, πού δέν υπάρχει στον κόμητα... Έξ άλλου, ή κόμησα ντε Φόρξ δέν μπορεί νά συγκριθι με τή δεσποινίδα Κερβάλ.

— Γιατί ; ρώτησε άτόποτα ο Ροβέρτος.

— Αυτό πρέπει νά τó καταλαβαίνης καλύτερα από μένα, έσύ πού τίς είδες ή μιά κοντά τόν άλλη...

Ο Ροβέρτος κοκκίνισε λίγο... Ναι, θυμόταν πώς του είχε κάνει μεγάλη εντύπωσι ή χτυπητή ήθικη αντίθεσι τών δυό γυναικών. Μά θυμάσε, πού ο αθώας τού τó ξαναθύμισε.

— Εν πάση περιπτώσει, αυτό δέν σημαίνει τίποτε, άπάντηση Ξερά. "Η δις Κερβάλ δέν ποζάρει ως άγια... Κι' ούτε ζητάει ένα τέτοιο πράγμα... Μά ή πίστις μας τήν τραβάει κι' είναι πρόθυμη νά τήν οδηγήσω ένώ σ' αυτή... "Η ψυχή τής είναι άγνή, μοῦ μίλησε πάντοτε με ειλικρίνεια.

— Για νά σε κατακτήση...

— Δέν σοῦ έπιτρέπω ν' άμφισβάλλης γι' αυτή!

Ο αθώας κούνησε τó κεφάλι του, ρίχνον-

τας ένα ζωηρό βλέμμα στην ξανααμμένη φυσιογνωμία του Ροβέρτου.

— Ω! είπε. Ξέρεις πολύ καλά, φίλε μου, ότι δέν θά μ' έμποδίσης νά πώ αυτό πού σκέπτομαι... Κανένας δέν μ' έμποδισε ποτέ νά μιλήσω, όταν τó καθήκον μου μοῦ τó επέβαλε αυτό... Αιτή ή νέα γυναίκα είναι έξυπνη, ίσως σοβαρή, ίσως ειλικρινής... Κάθως βλέπεις, δέν είμαι καθόλου προκατειλημένος εναντίον τής. Μά ένας γάμος αυτού του είδους—με τó χαρακτήρα τó δικό σου και τήν έλλειψι πίστωσης σ' αυτή—θά ήταν μιά τρομερή περιπέτεια, στην όποια θά ριμοκινδύνεσε κάτι παραπάνω απ' τή ζωή σου—τήν ψυχή σου!...

— Τί λές : Τί είν' αυτά πού λές ;

Ο Ιερέυς προχώρησε κι' έβαλε τά χέρια του άπάνω στους ώμους του Ροβέρτου.

— Άκουσε με... είπε. Φοβούμαι πώς αυτή ή γυναίκα είναι άπό έκείνες πού δένουν, όχι τήν εύτυχία, αλλά μόνο μιά μέθη. Φοβάμαι ότι δέν σ' αγαπάει, παρά μόνο για νά σε σκλαδώσει... Κι' έσύ δέν είσαι άξιος μέτριοις τύχης. "Η καρδιά σου δέν ήταν κατωμένη για τή σκλαβιά μιάς γυναίκας, μά για νά ύπηρετήση τó Θεό σου, πριν απ' όλα και πάνω απ' όλα...

Στάθηκε για μερικές στιγμές κι' επανέλαθε, τονίζοντας αυτές τίς λέξεις :

— Πάνω απ' όλα!

Ο Ροβέρτος γύρισε άλλου τά μάτια του και τά χείλη του άνατρίχιασαν :

— Θα Τόν ύπηρετήσω με τó γάμο! είπε. Και θά οσω αυτή τήν ψυχή... Κοντά τής, θά εκτελώσω έν' άποστολικό έργο...

Ο ήλιος είχε πένα βασιλεύσει. Τó προσευτήριο είχε σκοτεινιάσει τώρα και μόνο τά πρόσωπα τών δυό άνδρων έμειναν φωτεινά μέσ' στο μυσόσκοτο, όπου τά μάτια τους έλαμπαν.

— Ένα άποστολικό έργο! είπε άργά ο αθώας. Ναι, μ' αυτή τήν πρόφασι, καθουρηχάεις τή συνειδησί σου και δικαιολογείς τó πάθος σου... Και ή περηφάνια σου βασίζεται σ' αυτή τήν ιδέα : ότι θά οσώσης τήν ψυχή τής. Μά έγω σοῦ λέω : «Πριν απ' όλα, συλλογίσου τή δική σου ψυχή... Μή τήν εκθέτεις σε τρομερό κίνδυνο, κάνοντας ούζυγο σου μιά γυναίκα, πού δέν έχει τίποτε από τήν πίστι σου, τίποτε από τίς άρχές σου και πού σε ζάλισε με τή γοητεία τής—και πού τήν άγάπης άσυλλόγιστα, σαν ένας τρελλός, σαν ένας τυφλός...»

Ο Ροβέρτος τραβήχτηκε λίγο πίσω και άπέσπασε τά χέρια του από τά χέρια του εξαδέλφου του. "Επειτα, είπε με δύναμι :

— Ε, λοιπόν, ναι! Τήν αγαπώ σαν τρελλός, σαν τυφλός!... Και γιατί όχι ; Ξέρω τί συλλογίζεσαι... Κι' έσύ, είχες όνειρευθι για μένα έναν άλλο προσημό : μ' όνειρευθήκες ιερωμένο... "Ονειρα όμως κάνουμε όλοι μας!... Μά έρχεται μιά μέρα, πού βλέπουμε τήν πλάνη μας και πού ένας άλλος δρόμος εισφορετικός, ό αληθινός, άνοίγεται μπροστά μας...

— Τρέλλα θά ήταν τó ά εμπειρούμενο στόνειρο μας, όταν τó καθήκον μας βρίσκεται έλλο.

Ο αθώας ύψωσε τó χέρι του προς τόν ούρανόν.

— Δέν ξέρω, Ροβέρτε, είπε, ποιά ήταν ή άποστολή σου... Αυτό είναι μυστικό του Θεού. "Ισως γελιέμαι, ίσως ήσουν προσημόμενος για τó γάμο—μά όχι γι' αυτό τó γάμο... Νά τί ήθελα νά σοῦ πώ, νά τί σοῦ επαναλαμβάνω... Τώρα, σκέψου...

Ο Ροβέρτος τήλθισε στο παράθυρο... Τó συνωφρωμένο μέτωπό του έκανε σκληρή τή φυσιογνωμία του. "Άκουσε μια στιγμή τά φυλλώματα πού θροούσαν, κυττάζοντας τούς τοίχους τής Άγίας Καικιλίας, με τίς παλιές μαυρισμένες πέτρες. "Έβλεπε τόν εαυτό του με τήν 'Ισαβέλλα μέσα στην έκκλησία... "Η σκέψι του πεταόσε. "Ανασκήρτησε έξαφνα, ά-

"Εκαναν μακρινούς περιπάτους στην έσοχή...

κούγοντας κοντά το φωνή του εξαδέλφου του.

—'Η μητέρα σου άνηχυει πολύ γι' αυτό τό γάμο, Ροβέρτε.

—'Όπως άπότομα κι' άπάντησε :

—Βλέπει μόνο τους κάτω εξωθερούς τρόπους της 'Ισαβέλλας και τό είδος της άνατροφής της. Άγνοεί τις σπάνιες άρετές, ή όποιές κρύβονται κάτω άπ' αυτό τό έξωτερικό που την σοκάρει...

—Και σού, δέν σοκάρεισαι ;

—Ναί, καμιά φορά, άπάντησε ό Ροβέρτος. Μά αυτά είνε πράγματα έντελώς έξωτερικά. Πρέπει νά κυττάζουμε πρώτα άπ' όλα τό έσωτερικό, την ψυχή... Και ή ψυχή της 'Ισαβέλλας είνε καλή και ήθική...

—Σού είνε άγνωστη ή ψυχή της... Και δέν σε τραβάει αυτή κοντά της ;...

—'Όχι! 'Όχι! ψιθύρισε ό Ροβέρτος. Αυτή με τραβάει, σε βεβαιώνω!

—'Ο άθβάς κούνησε τό κεφάλι του.

—'Όχι. Προσπαθείς νά ξεγελάσεις τόν έαυτό σου! Μά δέν τό κατορθώνεις. Φανού λοιπόν ελκικρήνη, στάσου αντίμέτωπος στη συνείδησί σου, μελέτησε τις άφορμές αυτού του αίσθήματος, πού, σιγά-σιγά, πλημμύρισε όλη σου την ύπαρξη. Είσαι νέος, εύαισθητός, περήφανος... Κι' ή γυναίκα αυτή έχει πολλή γοητεία, και ξέρει νά λήη χωρίς άλλο λέξεις πού μεθούν τις καρδιές των άνδρων κι' έρεθίζουν τόν έγωισμό τους. Τις άκουσεσ αútές τις λέξεις, Ροβέρτε, και τώρα μέθυσεσ... "Άκουσε με, Ροβέρτε, άκουσε τή μητέρα σου και ύλους τους άνθρώπους πού σ' αγαπούν!... Αυτός ό γάμος μάς φοβίζει για σένα!

—'Εβαλε τό χέρι του στον ώμο του Ροβέρτου και τό στήριξε εκεί με δύναμη. Τά ζωηρά μάτια του εξέφρασαν όλη τή βαθεία κι' άήσυχη στοργή, πού έννοιωθε μέσα του για τό νεαρό του εξάδελφο. Κάτω άπ' τά βλέμματά του, τά μάτια του Ροβέρτου γέμισαν σκίεσ. Μιά μικρή σιωπή έπακολούθησε μεταξύ τους.

—'Εξαφνα, άπό τό κωδωνοστάσιο της Άγίας Καικιλίας, μία καμπάνα σοθαρή και βαρεία, άντήχησε τρεις φορές. Οί ήχοι της γεμίσαν τή σιωπή του προεσθερίου. 'Ο άθβάς ύψωσε τό χέρι του, σταυροκοπήθηκε και είπε :

—Χαίρε, Μαρία Κεχαριτωμένη...

—'Ο Ροβέρτος επανέλαθε τά λόγια του. 'Η καμπάνα χτυπούσε τώρα γρήγορα και γλυκά. 'Ο Ροβέρτος, με τό κεφάλι μισοκυμμένο, την άκουε μισοκλείνοντας τά βλέφάρά του. Τό χέρι του, άκουμπισμένο στό παράθυρο, έτρεμε λίγο...

—'Ο άθβάς είπε τέλος: «Άμήν». Και έπειτα έπρόσθεσε, άπειθυινόμένος στό Ροβέρτο :

—«'Εκείνη» δέν θά ξέρη νά προσεύχεται μαζί σου...

—Θά τή μάθω...

—'Η μάλλον, θά σε κάνη νά ξεχάσης τήν προσευχή!

—'Ο Ροβέρτος άνορθώθηκε έξοργισμένος :

—'Όστε κι' εσύ έκάνες αυτή τή σκέψι; φώναξε.

—Αυτό τό φόβο, ναί!

—Είνε τρελλάσ κι' άδικαιολόγητος!

—'Επειτα έπρόσθεσε :

—Οί φόβοι σου είνε άόριστοι. 'Η δις Κερθάλ έχει τήν ύπόσχεσί σου, τήν όποία δέν θ' άνακαλώσω ποτέ!

—Πες λοιπόν, τού άπάντησε ό άθβάς, ότι δέν έχεις τή δύναμη ν' άντισταθής σ' αυτή την άγάπή!... Αυτό τό βλέπω μέσα στό μάτια σου, πού δέν είνε πεινά τά μάτια του χθεσινού μας Ροβέρτου! "Α! φτωχό παιδί! 'Ο Θεός νά σε λυπηθ ή και νά μ' ή δες διαφευδόμενα γρήγορα τά τρελλά σημερινά όνειρά σου!

—'Ο άθβάς Τρεμάρ έπήρε τά χέρια του εξαδέλφου του, τόν έσφιξε στην άγκαλιά του και έζαναίπε με πονεμένη φωνή :

—Δέν είσαι πεινά ό χθεσινός, μας Ροβέρτος.

V

—'Ο Ροβέρτος ήταν πεινά άρραβωνιασμένος. 'Ο κ. και ή κ. Βιλάν έκαναν τή σχετική αίτηση στους γονείς της 'Ισαβέλλας, οί όποίοι τή δέχτηκαν μ' ένθουσιασμό. Αυτός ό γοητευτικός νέος, πού ήταν άπό τόσο ένλεκτική οικογένεια, πού είχε μεγάλη περιουσία και λαμπρό φιλολογικό μέλλον, άποτελούσε γι' αυτούς έναν ιδεώδη σύζυγο. Κάθε μέρα, ό Ροβέρτος γεμμάτιζε στό «Σπίτι με τις Πασχαλιές». Πρός μεγάλη του άνακούφιση—γιατί ή μέλλουσα οικογένεια του τού άρεσε λιγώτερο όσο τή γνώριζε περισσότερο—ή 'Ισαβέλλα κανόνιζε έτσι τά πράγματα, ώστε νά μένη μόνη μαζί του, έκτός από τήν ώ-

ρα του φαγητού. "Εκταν μακρυνούς περιπάτους στην έξοχή, κατα τούς όποιους άνοιγαν σοβαρές συζητήσεις, πού άρχιζαν και τελειωναν με λόγια άγάπης. Κάθε μέρα και πού πολύ, οί δεσμοί του έρωτος τύλιγαν τό Ροβέρτο. Καταλαβαίνοντας ότι τόν αγαπούσε με πάθος αυτή ή γοητευτική γυναίκα, πού την θαύμαζαν όλοι, θλεπόντ'α της τόσο έξυπνη, άκούγοντας την νά του λέη, καθώς της φιλούσε: «Άγαπημένε μου, δέν θέλω νάχω άλλη σκέψι από σένα, έννοιωθε τήν περηφάνειά του νά έρβηζίεται κι' έτσι ή 'Ισαβέλλα γινόταν παντοδύναμη στην καρδιά του.

Μοιγά, άραία και πού, μερικές άνησυχίες τάραιζαν λίγο τή μεθυστική του χαρά. 'Ο γέρος εσημέριος της Άγίας Καικιλίας προσπάθησε κι' αυτός νά μεταπειση τόν Ροβέρτο. Μιά, βλέποντας ότι ή προσπάθειές του πήγαιναν χαμένες, τόν άγκάλιασε και τού είπε, κουνώντας τό κεφάλι του: «Μικρέ μου, μικρέ μου, μού φαίνεται πώς θά κάνης μία άνορθία». 'Ο κόρησ ντέ Φόρζ πάλι τόν κύτταζε κάθε φορά πού τόν έβλεπε έτσι, ώστε ό Ροβέρτος άγανακτούσε, γιατί καταλάβαινε πώς τόν άποδοκίμαζε με τό βλέμμα του. Μά έκείνο πού τόν τάραιζε περισσότερο, ήταν ή στάσις της μητέρας του. Κι' όμως, ή κ. Βιλάν παρέμεινε πάντοτε τρωσερή κι' ή ίδια γαλήνη έλαμπε μέσα στό βλέμμα της. Μά ό Ροβέρτος καταλάβαινε ότι μία σκιά άπήρχε τώρα μεταξύ τους. Δέν ήθελε νά όσησ σ' αυτή τή σκιά ένα όνομα και προσπαθούσε νά μη τή σκέπτεται καθόλου. Και καθώς ή μητέρα του, τώρα πού τό γεγονός ήταν τελετεμένο πεινά, είχε πάψει νά τού μιλάη για τις άνησυχίες της, ό Ροβέρτος προσπαθούσε νά πείση τόν έαυτό του ότι οί φόβοι της είχαν εξαφανιστ ή ότι ή μητέρα του άναγνώριζε τά μεγάλα χαρίσματα της 'Ισαβέλλας. 'Αναγάλιαζε μ' αυτή την ιδέα, γιατί, μολονότι είχε δώσει στην 'Ισαβέλλα τό λόγο του, χωρίς νά τή τίποτε σ' αυτή, ώστόσο είχε υποφέρει πολύ γι' αυτή.

—'Η στάσις της 'Ισαβέλλας άπέναντι της μελλούσης οικογενείας της, δέν έδινε άφορμή σέ καμία κριτική. 'Η νέα κόρη έδειχνε μία τέτοια διοικητική φιλοφροσύνη προς τούς γονείς του Ροβέρτου, ώστε ό πατέρας του έλεγε :

—'Φαίνεται πώς έχει πολύ καλό χαρακτήρα».

—'Η 'Ισαβέλλα πάντως είχε ένα λεπτότατο τάκτι, μία εύστοφία πνεύματος σπανία, πού τής έπέτρεπε νά προσανατολίζετα σέ όποιοδήποτε περιβάλλον, νά μην άντικρούη τις γνώμες των άλλων, άν και διατηρούσε τις δικές της, νά δειχνίται συγκαταβατική προς όλους, χωρίς νά κινή ώστόσο τίποτε από τήν άκατανίκητη θέλησί της.

Μεταξύ της κ. Βιλάν και αυτής, ή σχέσησ ήταν άφορες, χωρίς διαχύσεις, χωρίς τίποτε νά φανερωθή, άπό τή μία ή από τή άλλη μεριά, της συμπαθείας. 'Η μητέρα έκρυβε τις κρυφές άνησυχίες της. Κατέπνιγε τά σκισηματα της άγωνίας, πού της έρχόντουσαν κάθε φορά, πού βρισκόταν άπέναντι στην 'Ισαβέλλα, κάθε φορά πρό πάντων, πού έβλεπε τό Ροβέρτο κοντά της νά μεθά από τή γοητεία της, νά ύποτάσσεται στον έρωτά της.

—'Ελεγε στον άθβά Τρεμάρ :

—Τόν θεωρούσα πού δυνατό. Γώρα κατηγορώ τόν έαυτό μου, πού δέν έδουσιπίστησα από τήν πρώτη στιγμή... Μά πώς νά φανταστ πώς ό Ροβέρτος, πού ήταν τόσο σοβαρός ως τότε, θ' όσημνε μία γυναίκα νά τόν κατακτήση μέχρι τέτοιου σημείου ;

—Και ό άθβάς της άπαντούσε :

—'Η συνάντησις αυτής της νέας, ήταν ή λυδία λίθος για τό Ροβέρτο, στωχή του θεά. 'Ο,τι δήποτε και νά κάνατε, δέν θά μπορούσατε νά έμποδίσετε τίποτε... Κι' άν παραδειχτούμε ότι είχατε καταστήσει τό Ροβέρτο προσεχτικό άπέναντι της—πράγμα πού θάφερε τό αντίθετο αποτέλεσμα αυτού πού επεδιώκατε—ή δις 'Ισαβέλλα, ερωτευμένη μαζί του, θά έκανε ό,τι μπορούσε για νά τόν ένασυναντήσ... Κι' ό Ροβέρτος, αλλοίμονο! είνε αδύνατος και περήφανος!... Με τή γοητεία της και τήν έξυπνάδα της, είνε πλασμένη για νά τόν ύποτάξ... Τήν παραμονή του γάμου, μετά τήν έπιστροφή άπ' τό Δημαρχείο, όπου έγινε ό πολιτικός γάμος, ή μητέρα του Ροβέρτου βρέθηκε μία στιγμή μαζί με τήν 'Ισαβέλλα, όποια ή νέα κόρη τήν έπήρε, για νά τή ζητήσει για πληροφορία.

—Τό δειλινό έπεφτε και τό δωμάτιο γινόταν σκοτεινό.

—'Όστε αύριο, 'Ισαβέλλα, θά γίνετε κόρη μου ; είπε ή κ. Βιλάν.

—Άγαπημένε μου, δέν θέλω νάχω άλλη σκέψι από σένα...